

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Ötázasos példány 5 kr. Nagybő terjedelmű, mint valaha... Bélyegdíj: minden bejelentésnél külön 20 kr.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve: Egy évre 10 ft. — kr. Negyed évre 2 ft 50 kr. Fél évre 5. — Egyes szám — 10. —

Debreczen, jan. 25.

Jeleztük a múlt alkalommal, hogy a Budapest. a miniszterelnök és belügyminiszter ur akaratával a czepléki választó polgárok érdekében a nép egyetemi ifjuság ártatlan tiszteltnyilvánítását, illetőleg ünneplését fogadtatásuk alkalmával a budapesti rendőrközpont Thaisz kapitány hősies vezérése alatt a rendőrség oly botrányos eljárást követett el, mely bántulatra ragadta a czepléki tiszteltnyilvánító választópolgárokat, kik ártatlan kivétel nélkül egyelőre nem voltak képesek tájékozni magukat a felelő, hogy tulajdonképen mi fog velük történni, holott ők se nem loptak, se nem raboltak, ellenkezőleg honfiai kötelességeik teljesítésében ösztültek meg nagyobb részének hajszálai.

Megértették aztán, hogy annak a nevezetes szabadelvű feltalálójának, ama geszti ember halló műszerének csiklandozására szolgálnak, azon roppant éljenek, melyeket kivétel nélkül minden rendű és rangú ember szíve teljességéből hangzottatott azon nagy honfiasunkért, kiknek máresak nevének hallásától is irízkol holmi óriás törpe, ki drabantjainak durva újajval igyekszik halántékaira tüzni az elpárolgott tekintély bojtjainak koszoruját.

De nem sikerült, Nem, mert a polgár alkotmányos szabadságát lábbal tapodó e cselekmények általános rossz vért és nagymérvű botránkozást szült országzserve, pártkülönbség nélkül, úgy hogy a vidéken bámulat és csudálkozással tekintenek azon szereplő férfiakra, kik az önmegtadánknak, a buta erőszakon való nemese felemelkedését oly ragyogó színben tüntették fel, hogy még a Kossuth eljénzésnél történt baromi tettlegességen is uralkodni tudtak, s csak megvető lenézzéssel sújtották a durva és rém arczánal okozóit.

Az események leviharzása után semmi sem lehetett természetesebb, mint az, hogy Mocsary Lajos ur interpellálta a belügyér urat, ki nem tagadta ugyan, s alkotmányosnak vallott miniszter létrepirulás nélkül vallotta be, hogy a végrehajtott rendőri erőszak előleges tudomásával történt, de oly nyomorult helyzetbe sodratott, hogy egy árva elfogadható okkal sem volt képes eljárását igazolni. De hát tulajdonképen mit is igazolna a jó ur, mikor egyszer ott élgekődik, oldalán ál azon szemenszedett nagy többség, a mely még ez esetben is egy hang megjegyzés nélkül vette tudomásul a miniszter íres választát.

Helyesen nagyméltóság! Mit is piszkál kezünk alá holmi nép, holmi egyetemi polgárság. Örvendjen, hogy még olyan levegőt szívhát, mely nincs 16 évre fercazba vágva, és nincs megfánácsolva. Szegre azt a táltos alkotmányt, s több adót a nyakába, egész a megnyuzásig, hogy éhes hassal és rongyokkal fedett teste! húzdjék meg omlatag vaskójának türes szögletében, és ne mozogjon, hanem megalázott ebként nyalja meg azt a kezét, melynek korbács-ütéseitől sajognak kiaszott csontjai!

De mégis lassan siessünk, mint a német mondja, és fontolva haladjunk,

mert annak a lánczavert bus oroszlanak vasketreczében eszébe találunk jutni vitéz tettei, s ennek tüzes emléktől oly erőt nyerhet, hogy összezúzván lánczot és ketreczének rostélyait, úgy összetéphet, úgy szelvényel tagolhat, hogy lelkünk se lesz majd jó a pokolnak.

Jaj bizony, de hasztalan már egy ezred Thaisz is, egy légző durva drabanttal. Erőszer, törvényen kívüli erőlködések közként elszállnak, azon roppant tisztelet és szeretet fuvalmatól, melyet a czepléki választó polgároktól küld az egész Magyarország önálló polgársága a baracconai remetnek. Nem szeretjük, s ezt őszintén bevalljuk, mert nagy örömről szolgálunk, ha ma, és nem holnap, harag nélkül megváltatnánk egymástól, de erre kevés kilátás reményével bíztatjuk magunkat, mert hát uraimkat végtelen szívóssággal adotta meg az ég, minket pedig szegény ártatlan polgárokat türellemmel, úgy hogy a hazaszeretet soha nem szűnő melegétől istápolitatva érzünk magunkban annyi fizikai erőt, hogy kifogókat bójtölni meguntjainkat, még azon esetben is, ha vakmerőbb modorban provokálnának tettlegességekre az eddigieknél.

Mi szeretjük a hazát, mert szeretjük, s erre nem szolgáltak nekünk isztiké, sem a piszkos önérdék. sem a kanc, sem a husos fazék. Mi mindég a haza üdvét célzó szavakat hordtuk ajkainkon, s fájt szívünknek midőn a tisztapárt ezért, nagy gögösen, gunnyal és rut gyűlölettel fizetett. Fejfel mennek a falnak és forradalmat akarnak mondák, kik csak Magyarország önállóságának megszerzése után véljük a magyar nemzetet oly erőre vergődni, hogy azáltal a hazát biztossá, és királya trónját dicsővé emelhesse.

Szerenesetlen hazafiak! találkozik e köztetek oly gonosz szellem, mely azt merészelné állítani, hogy kiválasztott nagygyaitok nem tették tönkre az ország hitelt, s szállították le nullára az ország tekintélyét kint, és bent a szélrózsa minden irányában!

És aztán vajlon ki ment fejfel a falnak? Óh messiásnak eltévedett nyája! tekintsz szét haladók hazádon és megtalálod a feleletet, hol nem lát egyebet a szem, mint erkölcsi és anyagi romlást, családapák és síró gyermekeinek rongyokba takart vézna tagjait. Uzsorások karmait a tisztességesen szerzett vagyonban, uri sikkasztókat, parasztrablók téztek az ország minden pontján, kik ellen nincsenek a geszti embernek drabantjai.

Ezért tekintünk mi epedve váró indultal Kossuth Lajos felé, s azért kérjük a magyarok istenét, hogy tartsa meg őt az idők azon teljességéig, midőn hazája földére lépven, felderül az a nap, melynek világságát homályba borulnak az apró csillagok.

Ez okból ha a gyáva zsarnokság egy akasztófával egy egy Uchatúst állítana is szerény hajlékaink ajtajához, még is csak szívünk mélyéből eredt őhaj-

tással kérnök a mindenség urat, hogy dítesse s tartsa meg, nekünk Kossuth Lajost.

A törökök Mesopotániában. Mint Bagdadból írják, ott leírhatatlan lelkesedés a háboru javára. A nép roppant tömegekben sorakozik a zászlók alá. A mozdított redif zászlóaljok a 750 főnyi létszám helyett 1200-1500 emberből állnak. Ez annál meglepőbb, mert épen Mesopotániában okozott mindenkori a legutóbbi hájt az utonezés. Az egyes nomád törzsek is hátképp jelenkeznek a szent háboru való részvére. A kormány felhászálja a hangulatot, s az idén kétszer annyit utonezot vétet fel, mint más években. De pénzüldozatra is kész a lakosság. Már több, milliónyi örökül önkényes pénzadomány küldött Konstantinápolyba. Ezenkívül Bagdad városá 400 lovat és 100 tevé ajándékoztak a hadesztől. Háboru esetén a kormányt a tartományban igen dúsz segélyforrások fognak lenni.

A „Victoria” biztosító társaság rendkívüli közgyűlése januárius 20-án.

Multkorai tudósítások kiegészítendő, következőkben adjuk a Victoria 20-iki rendkívüli közgyűlése lefolyását. A gyűlés élénk érdeklődés mellett (több mint 700 részvény volt képviselve) az elnök gr. Eszterházy Kálmán nyitotta meg, találó szavakkal mutavira rá a tárgyalandó kérdés fontosságára.

Ezután a vezérigazgató Szász Gyula olvassa fel az igazgatósági jelentést, mely élénk, néhol éllességgel festi azon indokolatlan agitációt, mely a hazai társaságunk ellen a verseny társaságok részéről indítottot s rámutat azon sajnos indolentiaira, mely a részvényesek s a közönség egy részénél lábra kapva, az anyagi károknál sokkal nagyobb mértékben ártott morális következményében az intézet hitelének. E rendszeresen szervezett hájt volt az, mi a társaság ellen indítottot épen akkor, midőn életrevalóságának legfényesebb tanujelét adta, kifizetve a 100,000 frta menő vásárhelyi és kolozsvári károkat. Sajnos, hogy a társaság az indokolatlan megtámadásokkal szemben nem talált mindég s mindenütt azon erkölcsi támogatásra, mely egy biztosító intézetnél, ha milliókkal is bír, különben nélkülözhetetlen feltétele a további fenállásnak. E reaktívál szemben, mely azon intézetet fenyegette, mely tíz évig a magyar közönség kedvence s a külföld által is tisztelve volt, az igazgatóságnál sikerült oly gyökeres orvosszeretést lépti fel, mely, mint az igazgatósági előterjesztés magat kifejezi, alkalmas lesz „a legnagyobb frosszakaratot is elcsinítani, melyvel szemben a concurrencia legméggersébb nyilai is eltempulandának.”

Az igazgatóság ugyanis azon helyes elvből indulva ki, hogy a lábra kapni kezdő bizalmatlansággal szemben a morális és anyagi garancia nyújtásának rendkívüli mértéke szükséges egy consorriumot alakított, párisi és turini pénzintézetekből, melyek egyesülte alakulva s a Victoriaval szövetségben 15 milliónyi biztosítéki alappal nyújtanak garantiát a Victoria összes jelenlegi és jövő biztosítóinak az őket érhető károkozásokkal szemben. A consorriumba belépetek a párisi Caisse generale és L. Univers és a turini Compagnia italiana társaságok. E szövetség létrejöttével — mely biztosító körökben nagy sensációt keltett — a Victoria biztosítottjai az elképzelhető legnagyobb garantiát nyerték bekövetkezőt károkozás esérére, s a Victoria egy csapásra a continens első rangú társaságai közé emelkedett, míg másfélold részvényesének is kilátás nyílték a három év óta bedugult jövedelmi forrás ismét kinyitására. A szövetséget létrejött szerződés megkötése legzélesebb kritikája és esztanoss megaláztatása azon minden alap nélkül a Victoria activ állása ellen világgá beosztatott rossz akaratú koholmányoknak. A consorrium küldöttjei, köztük az egyik társaság vezérigazga-

tója, a Victoria székhelyén betekig tartó beható vizsgálat után constatálták a társaság teljesen activ voltát, és actio képességét, mely körülmenő megnyugtató tényül szolgálhat a közszá hírekl szemben megriadt részvényeseknek. Eltekintve azon előnyöktől, melyeket a Victoria a consorrium létrehozásával maga biztosítottjai és részvényesének nyújt — nemzetgazdasági szempontból is érdemeket szerzett magának az igazgatóság, midőn sikerült neki az oly nehezen hozzáférhető külföldi tőket hazai szükségleteiknek megnyerni.

A felszült figyelemmel hallgatott igazgatósági jelentés után felvavatott a consorriummal kötött szerződés, mely 10 évre szól, s a fennebb általánosságban esetelt előnyöket nyújtja a társaságnak, a részleteket, mint a nagy közönséget nem érdekelt mellőzve, kiemeljük, hogy a consorrium a Victoriaanak tetemes előléget engedélyez, minden a multban kötött és jelenben még folyó, oly jövőre kötenőd biztosítási 80,000-ját maga kezébevétele alá, tisztá nyreményéből a Victoriaanak részt biztosít, s végre, hogy a Victoria önállósága és függetlensége a kezelésben legkisebbé sinez alterálva.

A szerződés pontonkinti tárgyalásánál egy bizonyos oldalról inscenizott törpe minoritás szűszöllőja igyekezett ugyan akadályt gördíteni a létrejvetel elébe, s a biggadt tárgyalást megzavarni, de a tulnyomó többség erőlyesen utastiva vissza a kísérletet, egyhangulag fogadta el, és minden változtatás nélkül az igazgatóság által betervezett szerződést.

A gyűlésen képviselve voltak a pesti, és illetőleg a magyarországi részvényesek is, Turóczy és Kovács urak személyében, kik elsőkénsz saakszerző, a viszonyok alapos ismeretére mutató s a társaság érdekében melegen szivőn hordozást tanúsító fejtegetései a jelenlévőkre a legkedvezőbb benyomást tették, míg Kovács urak szintén a társaság jövő alakulása iránt kifejezett nézetek közték le a jelen voltak figyelmet.

Végül indványt tetteit az igazgatóságnak jelzőkönyvi elismerést szavazni Consorrium alakítása körüli érdemeit.

Eddig a gyűlés. Megelégedéssel constatáljuk annak kedvező lefolyását, melynek eredményeképen nekünk adott igazat, kik sohasem érezték magukat megrendítve azon hitünkben, hogy a „Victoria” igazgatósága elégre is etalálálandja utját, esztanoss módon rátanul ki az alapot a a sokszor szemérmelen és mindég indokolatlan, agitató alól. Mi a „Victoria” jövőjében sohasem kérdeltünk, de színté hazafias fájdalommal személtük, hogy veti fejéjét a félrevezetett közönség egy része saját maga hazai alaktósá tövének, nagyobb gyönyörűségére és ándulatlan eszközül szolgálván, kárörvendő elletneinknek és szegyet hozva a magyar kitarítás jó hírnevére. A mit a magyar közönség egy része nem talált elég jónak, elég biztossnak azt íme az óvatos külföldi tőke elég biztossnak találta arra támaszkodni. Most a közönségen, a részvényeseken van a sor, felcsodni baliletédből, s egy szívrrel és lélekkel sorakozni a Victoria és saját alkotásunk körül a visszatért bizalom erőlyes és kitartó nyilvánulásával hegesztendő be a sebeket, melyeket részben maga kezével ütött. Most még a legsötétebb pessimismusnak is el kell nemúlni, s a legkisebb hitü bizalmatlanság is elvesztette jogosultságát azon kétségbe vonhatlan garantíkkal szemben, melyeket a Victoria nyújt s mely a kérdés anyagi oldalát a napirendről letéve, morális kötelezettséget róv a közönségre azon irányban, hogy e hazai intézet pártolással, kizárólag, kitarással és lelkesedéssel. Hisztük, hogy ez így lesz s a magyar indolentia nem fogja közönség magyartással elhazianzi az oly nehezen megnyerhető külföldi tőket, annak talán örökre elvévén kedvét hasonló kísérletekén.

A Victoria igazgatósága pedig fogadjja színté elismerésünket. Elvitáztatlan érdemeket szerzett ó magának, midőn a gondjaira bizott intézet hájtját a mesterségesen felkorbasított elemek Seilla és Charibidésén át a biztos révébe vezette.

Közli a „Magyar Polgár” Kolosvárt 1877. kedd január 23-án a 18-ik számban.

A MAGYAR FŐVÁROSBÓL. A fővárosban két fiatal ember öngyilkossági szándéklal megöltte magát. Mind kettő életveszélyes sebet kapott. A 27. korú barók ellen a budapesti kereskedők kérelmet adtak be a miniszteriumhoz. Az egyetemen jövő felvételben Dr. Pastimer Gyula a képzőművészek történetéről Magyarországon tart felolvasásokat. Baró Horváth Miklóst rákoptatott villájában rablók törtek be s őt kirabolta. Metner Zsófia langversenyén a redout kis termében fényesen sikerült.

Az Erny-féle rablógyilkossági bünpar. (Folytatás.)

A rendőrség ugyanis értesült, hogy egy budai lakatos egy ismeretlen egyén által hozott viaszlanymatokat után kulesok készítésére nyert megbízást, melyek Erny György lakásának ajtóit felnyitották volna. A gyanu alaptalansága itt is kiderülvén, a rendőrség mármár kétségbe esett, hogy nem lesz kinyomozható a gyilkosság elkövetője, midőn egyszerre némi fordulat állott be a vizsgálat reménytelen állapotában. Ugyanis a pesti hazai első takarékpénztár az összállított kiuntatás szerint pontos tudomással bírván az Erny György pénztári jegyeinek folyó számaírók, s a pesti királyi törvényszék által azoknak jogtalan uton lett elulajdonítása is megállapítható lévén, azoknak beváltása illetve, értéke letiltatott, s a takarékpénztár a felmutatott azonnali bejelentésére felhivatott.

Ez intézkedés folytán augusztus 22-én bejelentett, hogy a magyar általános hitelbank által egy, az Erny György tulajdonához tartozott 50,000 frtos pénztári jegy a pesti hazai első takarékpénztárnál előismerés végett bemutatott.

Ezen nyomon a vizsgálat azonnali folyamathoz tettevén, kitűnt, hogy a bemutatott pénztári jegyek a bemutató bankháznak Halffoncs L és fia bankházaké voltak, egy francia levél kíséretében Bukarestből, hol aug. 18-án tehát 5 nappal a rablógyilkosság elkövetése után kísértett meg annak leszámítása.

A bukaresti osztrák-magyar konszultatshoz sürgős megkeresésny intéztett; nem lett azonban eredmény, mert a bankháznál ismeretlen egyén mutatta be a pénztári jegyet s a bankár hivatalnokai nem emlékeztek annak kifizetésére.

A rejtélyes gyilkosoknak végre sikerült nyomára jönni. Augusztus 27-én ugyanis Lembergből jelenték a hazai első takarékpénztárnak, hogy az Erny-féle pénztári jegyekből számitottak le egy 1000 frtos pénztári jegyet. A nyomozásokból kitűnt, hogy a bemutató, ki a pénztári jegyet leszámítoltatá, Jalenszky József vasuti vállalkozónak nevezte magát. Kiderült azonban, hogy igazi névén Rydel Ignác. Miután azonban ez aug. 27-én elutazott Lembergből, elfogását eszközölni nem lehetett.

Ugyancsak Lembergből érkezett szept. 6-án a jelentés, hogy Leiser Retter lembergi lakos szolgálója 15 db. összesen 49,500 frt értékű pénztári jegyet talált e ház előtérében.

A körülményekből s a papírok fekréséből gyanítani lehetett, hogy azok sietve lettek oda bedobva és pedig üldözött vagy meglepett egyén által.

A lembergi rendőrség, nyomozása kiderítte, hogy a ki a pénztári jegyeket bedobta, az senki más nem volt, mint Rydel Gothárd, Rydel Ignácnak testvére.

A közelebbi nyomozások találkozássa folytán a vizsgálat megindítatván, kitűnt, hogy Rydel Ignác, hosszabb idő óta Budapestten tartózkodott, s legutóbb király-úta 50 sz. II. cmelet 16 ajtószám alatti lakásán egy hajdon nősázbónával házasságon kívül élt, kitől gyermekei is voltak, és hogy a rablógyilkosság elkövetése napján este vagy másnap reggel, nem tudni mely irányban, Pestről elutazott.

Kiderült továbbá az is, hogy Rydel Ignác, bátyja Rydel Gothárd, 1875. év tavaszán szintén Budapestre jött és Buda országút-150n 14. sz. a. hónapos szobában lakott, míg 1875. évi augusztus 29-én szintén ismeretlen irányba elutazott.

mennyő sok bolha, — aztán meg nem is olyan csipés volt az, mint a bolha csipés. Azonban újra rá huzták a friss magyart. Ebben az időben még így hívták azt, a mit ma csárdásnak kereszteltek, mert még akkor nagy distinctióba élt a populétól az ilyen nép, s dehonatósítónak tartotta volna, ha olyat mivel volna, mely a csárdából veszi eredetét. — Tancoltak még, dajcst, galoppot, hanem a mint bizony végig tancoltak egyet, már ekkor nagyon kapkodtak a strimpfi kőő tájéklához, sőt végre még Kati kisasszony is azt eszelekedte, — persze, megfedkezett magáról — hogy egyik lábcsakját felemelte s úgy megvakarta, hogy színtügy hersegett bele.

Eszre vette ezt a kiérve mamája s mellé lépve, kérdezte, hogy miéd vakarózik? — Ne feleddék meg — ugymond — magadról, hátha meglátna valaki, az isten szelmeért! — Ejj anyám, hisz mit tehetek én róla, ha úgy esip valami. Nézd csak, a Marci bácsi lányai is mind hogy toporzéklának. Én nem tudom, hogy mi a macska lehet az oka. Katica intett Marci bácsi leányainak, s össze dugva fejüket, tanácsokztak rajta, mi teendő legyenek, hol tartssanak szemlét a — strimpfikén (Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Egy rokon, B. Gy. sirja felett.

Hű férj, apa, rokon s barát! Sírod beszentelte. A legszentebb, legdrágább víz: A szeretet könyve.

Majd a tavasz beteríti Szép virágzattal. Az ég harmattal öntözi Minden este, reggel.

Ily beszentelt sírhant alatt Édes lesz a szender. Melyből éleztaj, nehéző gond Többé már fel nem ver.

Az érdem iker-születő: Hála és kegyelet. Viraszt — szelíd örangyalokint — Csendes sírod felett.

Melynek hervadt virági közt Egy olyan is díszlik! Emlékezet nefeletjste, Mely örökké nyílik.

Falusi életképek.

a régi jó világból.

Irta Csallán Péter.

(Folytatás)

Háborítatlan tenyészett a földnek ezen dicső gyümölese még akkor, a föld alatt egy fészekben, mint a szegény ember malacai, igénytelen kifizéséről fel sem tehetvén az ember még akkor azt, hogy benne azon hatalmas pára rejlik, mely még a fegmaticsus kappant is atyai szeretetre bírja eszabitani, midőn nevezetesen alá rakják a tojást a gazdasszonyok, kiköltésnek végette. — mondom, ezen lelkes gyümölesöt nem üldözte még a szent-rokos mód, melynek kedveért keményítőt gyártson belőle a mód.

Historiánk tehát Kr. sz. előtt, vagyis a krinolin születése előtt történik.

Megharasan a barna művészek bandája, s az akkoriba módiába jött quadrillt kezdték huzni. Uten rajta, jobbra-balra, a fiatalág csupa complimentirozáshoz látott, s alig egy pár pillanat múlva megalakult a colonne; aztán a tanc, chasse croisse, balanzé, damen schön, meg a Jézus tudná, miféle minden; azonban

hát hadd táncoljanak a fiatalágok, nekünk meg dolgnak lesz egy napon felfedeztet meccorral, a sáros-pataki supliánssal.

Ez egy ártatlan teremtés, egy szerény gavallér, egy vidéki főké-celebritás, névszerint Kalamáris Lajos, a bagosi kostonák a fia. Szenvedő, aludt-tej színi arczán látszik a febel belviharainak dulása, a szerelem gyehenpájának (melyben bármely schneider vasalóvas is megtüzesednék) kinyílt. Hosszu lapos természetű egy tógából arancirozott szaru-pitykés kapturék borítja egész térdig, melyen alól sárga anginét pantallon feszül a más alkalommal fegyveres csizmánok használt lábtük szárára, melancoliától elnehézuilve hátalt neki a falnak, s zemei Kati kisasszonynak minden mozdulataát híven kisérik, s bár merre tűnt, azt mindenfele bámulás, mint borony az új kaput.

Kalamáris ur debreceni novitizs diák volt s onnan Sárospatakra ment és supplicatióba indulván, utjába esett Csűrőkfalva, hol is mint a nagyhírű debreceni anyiskola egykori növendéke, legvészebben fogadtatván, megmarasztatott, hogy a pátronus névnyépén jelen lehessen, s annak élvezeteiben részt vehessen.

Azonban ép e vendégzeretetet termé meg szívének, kebelének izzó fájdalomait, s most aztán vesztett nyugalommal, keblében viharral

Legujabb. Székelyországban... 1877. január 25.

Legujabb. Székelyországban... 1877. január 25.

Legujabb. Székelyországban... 1877. január 25.

Legujabb. Székelyországban... 1877. január 25.

Legujabb. Székelyországban... 1877. január 25.

Legujabb. Székelyországban... 1877. január 25.

